

אחרי

א. הציווי על לבישת בגדי הבד

בתחילת פרשתנו כאשר מסופר „ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן וגו' ואל יבא בכל עת אל הקודש... בואת יבא אהרן אל הקודש“, נאמר: „כתונת בד קודש ילבש...“

רש"י מצטט את המילים „כתונת בד גו“, ומפרש: „מגיד שאיננו משמש לפני² בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ, שיש בהם זהב³, לפי שאין קטיגור נעשה סניגור⁴, אלא בארבעה, ככהן הדיוט, וכולן של בוץ“.

המשמעות הפשוטה של פירוש רש"י, לכאורה היא: כוונתו היא לתרץ מדוע נכתב כאן הציווי על לבישת הבגדים – „כתונת בד קודש ילבש... בגדי קודש הם... ולבשם“ – כציווי חדש, בעוד אשר ציווי זה כבר מופיע במפורש בפרשת תצוה⁶, הן עצם

החובה של הכנת הבגדים, והן החובה של לבישתם „בבואם אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח לשרת בקודש ולא ישאו עון ומתו...“⁷. מה מחדש הציווי שנאמר לאהרן?

על כך מבאר רש"י, שכוונת הפסוק כאן איננה למנות את בגדי הכהונה ולהזכיר את חובת לבישתם בשעת הכניסה לעבוד בקודש, אלא „מגיד“ – כוונת הפסוק היא, שהכהן הגדול חייב ללבוש רק בגדים אלו, ולא את „שמונת הבגדים“, שאודותם למדנו לפני כן בפרשת תצוה, שבהם משמש הכהן הגדול תמיד.

ב. השאלות המתעוררות על לשון רש"י

אך עדיין יש להבין:

בדרך כלל מוסיף רש"י את המילה „מגיד“ בפירושו, כאשר דבריו של רש"י אינם נאמרים במפורש בפשט הפסוק, אלא „מגיד“ – הפסוק בא לומר דבר מסויים, בנוסף על הנאמר במפורש⁸. ואין מובן כאן: הענין של לבישת ארבעה בגדים בלבד, ולא שמונה בגדים, נאמר במפורש בפסוק?

כן יש להבין את לשונו של רש"י בסיום הפירוש „אלא בארבעה, ככהן הדיוט, וכולן של בוץ“:

(1) טז, ד.

(2) כ"ה בדפוס רש"י שלפנינו. וכ"ה גם בדפוס ראשון ובא' מכת"י רש"י (שתח"י) – „בפנים“. ובדפוס שני ובכמה כת"י רש"י ליתא תיבת „לפנים“.

(3) בדפוס ראשון וא' מכת"י רש"י (שתח"י) ליתא „שיש בהם זהב“. אבל כ"ה בשאר הדפוסים וכת"י רש"י (שתח"י).

(4) מקורו בגמ' ר"ה כו, א. דיעה הא' בויק"ד פכ"א, יו"ד. ירושלמי יומא פ"ו ריש ה"ג.

(5) ראה גו"א, דבק טוב ושפ"ח כאן.

(6) כת, ב ואילך.

(7) שם כת, מג.

(8) ראה לדוגמא פרש"י פרשתנו יח, ג. ובכ"ת.

משום כך ניתן היה להסביר, שמשמעות הפסוק איננה שהכהן הגדול צריך ללבוש רק ארבעה בגדים אלו, שכן ברור שהוא צריך ללבוש תמיד את כל שמונת הבגדים, כפי שניתן להבין ממפרשי התורה האחרים¹³, אלא מטרת הפסוק היא להצביע על השינוי¹⁴ שביום הכפורים – שארבעת הבגדים הללו צריכים להיות ביום הכיפורים שונים: במשך כל השנה עשויים ארבעה בגדים אלו מ„ש משור“¹⁵, כנאמר בפרשת תצוה¹⁶ „הכתונת שש מצנפת שש ואבנט...“ ואילו כאן ביום הכפורים נאמר „כתונת בד ומכנסי בד... ובאבנט בד... ובמצנפת בד...“ – ארבעה בגדים אלו אינם עשויים ביום הכיפורים מ„ש משור“, אלא מחוט אחד¹⁷, ולכן מדובר בפסוק זה על

(א) בפסוקים מוזכרים במפורש ארבעה בגדים, ומדוע צריך רש"י לומר זאת?

(ב) מה מוסיף ומחדש רש"י באמר „ככהן הדיוט“ – והרי הדבר כבר ידוע לפני כן, בפרשת תצוה⁹, שכהן הדיוט לובש רק „ארבעה בגדים“?

(ג) ובכל אופן: מהי החשיבות בכך שזה „ככהן הדיוט“?

(ד) „וכולן של בוץ“ – לגבי כל אחד מהבגדים נאמר במפורש בפסוק שהוא ייעשה מ„בד“. ומה מוסיף רש"י באמר „וכולן של בוץ“?

ג. הכהן הגדול ביום הכפורים – ארבעה או שמונה בגדים?

לכאורה, ניתן היה להסביר שמטרת רש"י היא לשלול פירוש אחר לגמרי:

בלימוד הפסוק „כתונת בד קודש...“, ניתן היה לומר: כיון שכבר ידוע מפרשת תצוה¹⁰ שלאחרן הכהן היו שמונה בגדים, אשר כולם היו „לכבוד ולתפארת“¹¹, כיצד ייתכן שבכניסתו אחת בשנה לקדש הקדשים הוא ילבש רק ארבעה מבין הבגדים, ולא את ארבעת הבגדים האחרים, וימנע בענין של לכבוד ולתפארת¹²?

שם, מ. סהמ"צ להרמב"ם מ"ע לג. – ועפ"ז מובנים דברי חז"ל (פרש"י במגילה יב, א ד"ה בגדי – מאסת"ר שם. ועוד) – כה"ג דוקא.

13 ראה ראב"ע כאן. רשב"ם תצוה כת, לה. וכבר העירו מויק"ד פכ"א, ז (וראה מפרשים שם). וראה תו"ש מלואים לפ' תצוה סי"ז.

14 וכמו שמצינו בפ' צו (ג, א) שהכתוב מפרט רק ב' בגדים אף שפשוט צריך ללבוש כל הבגדים. אלא שמחמת טעם מפרט רק ב' אלו – ראה רש"י ומפרשיו שם.

15 פקודי לט, כח.

16 כח, כט.

17 ולהעיר שגם ע"ד ההלכה הרי כתב הרמב"ם (הל' כלי המקדש פ"ח הי"ד) כל מקום שנאמר בתורה שש או שש משור צריך שיהי' חוט כפול ששה ומקום שנאמר בד אם הי' חוט אחד לבדו כשר. אלא שברמב"ם שם מסיים, ומצוה מן המובחר שיהי' כפול ששה. אבל ראה זבחים יח,

9 שם כח, מ"מב.

10 כח, ד ואילך.

11 כח, ב.

12 ואף שגם בבגדי כהן הדיוט נאמר (שם, כח, מ) „לכבוד ולתפארת“ – מובן, שאינו דומה לשמונה בגדי כה"ג. וראה רמב"ן שם, ב. רשב"ם

ההיפך, שהחידוש בפסוק הוא רק בכך שהכהן הגדול אינו לובש את ארבעת בגדי הוהב האחרים.

ה. לבישת ארבעת הבגדים – בעבודות הנעשות בפנים

ההסבר לכך הוא:

כוונת רש"י היא להשיב על שאלה המתעוררת בפסוק: מדוע מופיע פסוק זה אודות לבישת הבגדים במקום זה? לכאורה, צריך היה הפסוק להופיע לפני כל עבודותיו וקרבנותיו של הכהן הגדול ביום הכיפורים, או לאחר שמפרטת התורה את כל העבודות שצריך היה הכהן הגדול לבצע בהיותו לבוש בבגדים אלו.¹⁹

מכך שהפסוק מופיע מיד לאחר הפסוק „בזאת... בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה” ניתן היה להבין בפשטות, שהכהן הגדול לובש את ארבעת הבגדים רק בעת הקרבת פר בן בקר לחטאת ואיל לעולה, שאלה הם הקרבנות המיוחדים לו ביום הכיפורים.

אך מהפסוקים הנאמרים בהמשך ניתן להבין: א) עולתו – האיל לעולה – מוקרב בבגדים אחרים, ולבש את בגדיו, כלומר, ב„שמונה בגדים שהוא עובד בהם כל ימות השנה”²⁰. ב) כל העבודות עד „עולתו” – שני שעירי העיזים לחטאת של עדת בני ישראל,

לבישת ארבעת הבגדים הללו בלבד. את זאת שולל רש"י בפירושו „מגיד...” – אין לחשוב שהפסוק מפרט כאן רק את השינוי שבארבעת הבגדים הללו, ואינו שולל את לבישתם של ארבעת הבגדים האחרים, אלא „אינו משמש לפנים בשמונה בגדים” – פסוק זה שולל את לבישת הבגדים „שהוא משמש בהם בחוץ”, אלא בארבעה ככהן הדיוט.

ד. הקושי במילים „וכולן של בוץ”

אך גם פירוש זה הוא תמוה, משום¹⁸ שגם לפי פירוש זה אינה מובנת כל כך התוספת „מגיד”, כי בסופו של דבר אין רש"י מוסיף כאן דבר על מה שנאמר במפורש בפסוק, אלא רק שולל פירוש מוטעה שאינו כמשמעות הפסוק

ובנוסף לכך, דבריו של רש"י בסוף הפירוש – וכולן של בוץ” – לא זו בלבד שהם מיותרים, אלא הם מדגישים את ההיפך. מילים אלו נותנות פתח לטעות שהחידוש בפסוק זה הוא שארבעה בגדים אלו, המפורטים בפסוק, הם של בוץ. בעוד אשר פירוש רש"י קובע את

סע"ב ובפרש"י שם שגם שזורין מעכב. וראה משנה למלך שם ה"ג בארוכה.

(18 ועוד: א) זהו היפך דעת רש"י (אבל ש"ע) הש"ס דכל הבגדים צ"ל שש משור גם בדיעבד, כנ"ל בהערה שלפנ"ז. ב) ועיקר: כבר מפורש בצו שם, ולבש הכהן מדו בד (הכתנות) ומכנסי בד ילבש על בשורו, דהנאמר בבגדי כהונה „שש” היינו „בד”.

19 לאחר פסוק כב.

20 טז, כד ובפרש"י.

וזהו הסיבה לכך שענין הבגדים נאמרה דוקא כאן לאחר הפסוק „בזאת יבוא אהרן אל הקודש...“ – לא לפני כל הקרבנות, ולא לאחר טיוס הקרבנות המיוחדים ליום הכפורים:

בכך מדגיש הפסוק, שלבישת ארבעת הבגדים אינה לצורך עבודת היום של יום הכפורים, אלא משום „בזאת יבוא אהרן אל הקודש“ – משום החידוש של יום הכפורים, שהוא העבודה בפניס. בפניס אי אפשר לעבוד באותם שמונת הבגדים „שהוא משמש בהם בחוץ“, כשהכוונה במילים אלו אינה דוקא לעבודה בחוץ במשך השנה כולה²², אלא „שהוא משמש בהם בחוץ“ ביום הכפורים עצמו.

ו. היחוד ביום הכפורים – הכניסה לקדש הקדשים

לפי זה מתורצת גם התמיהה על כך שרש"י אינו מיישב קושי בפשוטו של מקרא: „אין קטיגור נעשה סניגור“ ומשום כך אסור לכהן הגדול לעבוד

עבודת הקטורת וכדומה – המוזכרות לאחד פסוקנו – צריכות להיעשות כשהכהן הגדול לבוש בארבעת הבגדים.

לפיכך מפרש רש"י: מגיד שאינו משמש לפניס בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ...“ . למרות שמן הפסוק בפשטות מובן לכאורה שפרט זה אמור לגבי שני הקרבנות המזכרים בפסוק הקודם, החטאת ועולה. אך לא כך הוא הסבר הדברים, אלא כוונת הפסוק היא ש„אינו משמש לפניס בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ“, והקרבת האיל לעולה הרי נעשית בחוץ²⁰, ומצד שני, כל העבודות המוזכרות בהמשך – הזית הדם של שני שעירי העיזים והקטורת וכדומה – נעשות לפניס, או לצורך פניס²¹, וממילא הן נעשות בארבעת הבגדים.

21 בסגנון אחר: כיון שנעשו בהדברים שדמם נכנס לפניס* הרי זה כהתחלת עבודת פניס. וראה יומא ס, ט"ב „צורך פניס כפניס דמי“. אלא שע"ד

* וצ"ע בשעניר המשתלח לפרש"י אם הוא נחשב כקרבן אחד עם שעיר השני (שלכן הציווי דלקחתם והעמדתם כו' נאמר על שניהם ביחד. שני השעירים (ראה פסוקים טו, ה, דח). וראה יומא רפ"ו טב, א (ואילך)) והכפרה בדם של שעיר המזבח בפניס הוי (גם) כחלק (וכפרה) של (דם) שעיר המשתלח.

ולהעיר מיומא מ, ריש ע"ב יעמד חי לפני ה' לכפר עליו (פרשתנו טו, י"ד) עד מתי כו' עד שעת מתן דמו של חברו כו' בכפרת דמים הכתוב מדבר (ולהעיר שהוא דעת ר"י שס"ל (יומא ס, טע"א) שסדרן מעכב בדברים הנעשים בבגדי לבן מבפנים. וראה שם סה, א. אלא שרש"י בפרושו עה"ת פי' לכפר עליו – שיתודה עליו (כדעת ר"ש שם). ואכ"מ.

ההלכה אמרינן זה לדעת ר"י (לענין הקדים מעשה לחבירו בבגדי לבן מבחוץ) רק בשחיטה ובחפינה ולא בהגלה וידי ושפיתת שיריים וכל מתנות הפרוכת ומזבח הזהב (ראה פרש"י שם ע"א ד"ה בבגדי לבן. וראה רמב"ם הל' עבודת יוהכ"פ פ"ה ה"ב). משא"כ ע"ד הפשט (ולעצם ענין לבישת בגדי לבן) אמרינן זה בכל העבודות הנעשות בדברים שנכנסים לפניס. וראה יומא מ, א ואילך. לח"מ לרמב"ם שם ה"א. ואכ"מ.

22 כלשון רש"י שם ד"ה ולבש.

תהיה כראוי, עליה להיות „בזאת” – יש צורך בעבודות ובקרבנות מסויימים הן בפנים והן בחוץ כאיל לעולה.

וממילא מובן, שהכלל „אין קטיגור נעשה סניגור” מתאים בעיקר למקום הכפרה ביום הכפורים – לעבודה בפנים²⁶.

ז. הכהן הגדול בקדש הקדשים – ככהן הדיוט

לפי פירוש רש"י, כאמור, החידוש של הפסוק „כתונת בד...” הוא האיסור לעבוד בפנים בבגדי זהב משום שאין קטיגור נעשה סניגור. ולפי זה אין ברור:

כאשר לומדים את הפסוקים בפרשת תצוה, רואים את הוזהרות הרבה בלבישת הבגדים, כדי שהעבודה במקדש תיעשה „לכבוד ולתפארת”, עד כדי כך ש„המשמש מחוסר בגדים במיתה”²⁷. ואם כך, כיצד ייתכן, שמשום „אין קטיגור נעשה סניגור” לא תהיה תלבושתו של הכהן הגדול „לכבוד ולתפארת” בשלימות, והוא אפילו לא ילבש את מספר הבגדים המלא כרגיל?

בבגדי זהב – כיצד ייתכן שבחוץ הוא עובד בבגדי זהב?

לגבי העבודה במשך ימות השנה, אפילו בעבודה שהיא לכפרה, בכל זאת ניתן להשיב, שהכלל „אין קטיגור נעשה סניגור” נאמר רק לגבי יום הכפורים, אשר כל מהותו היא – כפורים כשמו, ולכן העבודה ביום זה דורשת זהירות מיוחדת, שלא לתת מקום לשום ענין של „קטיגור”.

אך לגבי העבודה ביום הכפורים עצמו אין מובן: כל עבודות יום הכפורים, הן בפנים והן בחוץ, לא היו צריכות להיעשות בבגדי זהב²³!

ההסבר לזאת נרמז בכך שהפסוק „כתונת בד...” בא בהמשך לפסוק „בזאת יבוא אהרן...”

כאשר התורה מקדימה ואומרת מיד בתחילת עבודות יום הכפורים את המילים „בזאת יבוא... בפר...” היא מלמדת אותנו, שהעיקר ביום הכפורים איננה עבודת היום, אלא „יבוא אהרן אל הקודש” – הכניסה לקדש הקדשים²⁴, וזהו הגורם לכפרה ביום הכפורים. אך כדי²⁵ שהכניסה לקודש

23 והרי מפורש (טז, כד) „וכפר בעדו ובעד העם” ע"ז ש, ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם. ועל כל היום בכלל (טז, ל) „כי ביום הזה יכפר עליכם גו'”.

24 להעיר מב' הדיעות ביומא ס, ריש ע"ב: ר"י סבר מקום שמתכפרין בו פעם אחת בשנה ור"נ סבר דברים המתכפרין בהן פ"א בשנה.

25 להעיר מיומא נ, א: במה הוכשר אהרן לבוא אל הקודש בפר כו'. ושם ד, א: והאי בזאת מיבעי ל' לגופי' כו'.

26 בקה"ק (שבא בהמשך ל „יבוא אל הקודש”). וכפרש"י יומא ס, א ד"ה מבפנים (וראה פרש"י שם מ, א ד"ה חוקה). ולא כפשטות לשון הרמב"ם (רפ"ה דהל' עבודת יום הכפורים) „בפנים בהיכל”. וראה בארוכה לח"מ שם (אבל ראה בדבריו שם בסופו דגריס ברמב"ם „לפנים מן ההיכל”. וכ"ה בקרית ספר (על הרמב"ם) שם).

27 פרש"י שם כח, מג.

ח. "אבנט בד" – ככהן הדיוט

בכך יובנו גם דברי רש"י בסיום פירושו "וכולן של בוץ":

באמרו על ארבעת הבגדים של הכהן הגדול בקדש הקדשים "שכולן של בוץ" אין כוונת רש"י רק להבהיר שאין הבגדים הללו כ"קטיגור", אלא גם להוסיף הוכחה לכך שהעבודה בפנים ביום הכפורים היא "ככהן הדיוט"³¹, כדלהלן:

על האבנט של אהרן נאמר בפרשת פקודי³² שהוא נעשה מ"שש משור ותכלת וארגמן ותולעת שני מעשה רוקם".

(בפרשת תצוה³³, כאשר נאמר הציווי על עשיית הבגדים כתוב רק שהאבנט צריך להיות "מעשה רוקם", אך אין נאמר שם ממה הוא נעשה, ואילו בעשיית הבגדים בפרשת פקודי מסופר שאבנטו של אהרן, הכהן הגדול, היה עשוי מהחמרים הנ"ל).

ויוצא מכך, שאבנטו של אהרן איננו עשוי רק מ"בד" – וכיצד אומרת התורה "ובאבנט בד יחגור"? מכך מובן, שהבגדים הללו אינם בגדי הכהן הגדול, אלא "ארבעה כהן הדיוט"³⁴.

ורש"י סובר בפשוטו של מקרא, שהתורה מזכירה בפרשת פקודי את

ויש להוסיף: אילו היה דין מיוחד לגבי בגדי כהונה ביום הכפורים²⁸, שביום זה צריך הכהן הגדול ללבוש בגדים מסוג אחר, המיוחדים ליום הכפורים – לא היה הדבר כל כך תמוה. שהרי, כשם שבכל ימות השנה קבעה התורה שמונה בגדים לכהן גדול, כך קבעה התורה דין של ארבעה בגדים מיוחדים ליום הכפורים. אך כיון שלפי רש"י אין דין וחידוש מיוחד בבגדים שלובש הכהן הגדול, אלא שחל איסור ללבוש בגדי זהב ביום הכפורים, מתעורר הקושי: בסופו של דבר יוצא, שדוקא ביום הכפורים הכהן הגדול הוא כאילו מחוסר בגדים?

לפיכך צריך רש"י להדגיש, שהכהן הגדול לובש ביום הכפורים ארבעה בגדים "ככהן הדיוט": הכהן הגדול אינו לובש בפנים ארבעה בגדים מתוך שמונת הבגדים שלו²⁹, אלא הוא עובד אז ככהן הדיוט³⁰, אשר מספר בגדיו הוא מלכתחילה ארבעה.

28 ראה לקמן בפנים (סעיף ט) שכן משמע דעת הרמב"ם. ולהעיר מירושלמי יומא פ"ו סה"ב (ויק"ר פכ"א, יא): ולמה בבגדי לבן כו' כשירות של מעלן כך שירות של מטן כו'.

29 להעיר מלשון רש"י, שאינו משמש לפנים בשמונה בגדים כו' שיש בהם זהב" (אף שרק בחלק מהם יש זהב), ולא כלשון הגמ' ר"ה שם, ירושלמי וכן בויק"ר (הנ"ל הערה 4): מפני מה אין כה"ג נכנס בבגדי זהב כו'.

30 להעיר מהגירסא בא' מכת"י רש"י (שתח"ט): 'בד' של כהן הדיוט.

31 להעיר גם מטורי אבן ר"ה שם ד"ה מ"מ.

32 לט, כט.

33 כח, לט.

34 אבל ראה משכיל לדוד כאן.

ואילו רש"י מדייק שבפנים צריך הכהן הגדול לעבוד ב"ארבעה ככהן הדיוט", כפי שהוסבר לעיל.

בדומה לכך רואים את ההבדל בין רש"י לבין הרמב"ם לגבי החובה של בגדי לבן בענין נוסף:

הרמב"ם³⁹ אומר ש"עבודות המיוחדות ליום זה בבגדי לבן". בגדי לבן הוא פרט בעבודת היום. ועל כך קיים הקושי לגבי האיל לעולה ואיל העם שהם מהעבודות המיוחדות ליום הכפורים⁴⁰ ובכל זאת אין הם מוקרבים בבגדי לבן.

לעומת זאת, רש"י קושר את חובת בגדי הלבן עם "פנים". לשיטתו אין פרט זה תלוי בעבודת היום אלא במקום העבודה – כל מה שנעשה בפנים או לצורך עבודת פנים⁴¹ צריך להיעשות בבגדי לבן. כי, כאמור, לפי רש"י עיקר הכפרה ביום הכפורים היא מצד הכניסה לפני ולפנים, ואילו עבודת היום הם רק אמצעי ותנאי לכניסה פנימה.

אבנטו של אהרן דוקא, ולא את האבנטים של בניו, למרות שבאותו מקום³⁵ מוזכרים בתורה שלשת הבגדים האחרים של בני אהרן, משום שבפסוק זה מדובר דוקא אודות אבנטו של אהרן, ואילו אבנטי בני אהרן היו עשויים אחרת, מנד בלבד³⁶.

ט. דעות רש"י והרמב"ם לגבי בגדי לבן

יש לומר שזה מהענינים המופלאים בדרך ההלכה אשר בפירושו רש"י: רש"י והרמב"ם חלוקים לגבי מהות של בגדי כהן גדול ביום הכפורים:

הרמב"ם³⁷ אומר "בגדי כהונה שלשה מינים, בגדי כהן הדיוט ובגדי זהב ובגדי לבן" – לפי שיטת הרמב"ם בגדי הלבן של יום הכפורים הם בפני עצמם סוג שונה של בגדים. לא שמשום האיסור ללבוש בגדי זהב בפנים נשארים ממילא רק ארבעה מבין שמונת הבגדים, אלא שזהו סוג שלישי של בגדים³⁸.

(35) לט, כז-כח.

(36) ובגמ' פלוגתא באבנטו של כהן הדיוט – ראה יומא ו, א (ובפרש"י ותוס' שם). יב, סע"א ואילן. ולהלכה פסק הרמב"ם (רפ"ח מהל' כלי המקדש) דרוקום בצמר.

(37) רפ"ח מהל' כלי המקדש.

(38) להעיר גם מהשגת הרמב"ן על ספהמ"צ להרמב"ם מ"ע לג שמקשה לדעת הרמב"ם שם ד, ה' ראו שתמנה מצות בגדי לבן ביום הכפורים מצוה אחרת (מצוה בפ"ע). וראה מפרשי סהמ"צ שם. ביאור הר"פ פערלא לסהמ"צ לרס"ג מנין הפרשיות פרשה ס"ב.

(39) רפ"ב מהל' עבודת יוהכ"פ.

(40) ראה רמב"ם שם פ"ה ה"ג ובכס"מ שם. ובקריית ספר שם: איל ושעיר המוספין שעשאן קודם עבודת היום לא עשה כלום דאיל העם כתיב בהדי עבודת היום כדכתיב את עולתו ואת עולת העם. וראה גם פרש"י יומא ס, סע"א ד"ה בבגדי זהב. וראה לשון הרמב"ם בהכותרת להלכות עבודת יוהכ"פ. ובמנין המצות וסהמ"צ מ"ע מט.

(41) ראה לעיל הערה 21.

י. הקשר בין שני ענינים

הללו

ואולי יש לומר, ששני הענינים הללו – (א) אם בגדי לבן הם ענין שלילי או חיובי, (ב) אם בגדי לבן תלויים בעבודת היום או בכניסה לפנים – כרוכים זה בזה:

אם נאמר שיש דין מיוחד וחיובי על לבישת בגדי לבן, סביר לומר שזהו פרט הקשור לעבודת היום, כי כשם שבגדי כהונה בכלל קשורים לעבודת הכהנים⁴², כך הדין המיוחד של בגדי לבן הוא פרט בעבודה המיוחדת של היום.

אך אם הענין של בגדי לבן הוא רק משום איסור לבישת בגדי זהב, סביר לומר, שהאיסור אינו קשור לעבודה עצמה, אלא למקום העבודה שאינו מאפשר לבישת זהב.

יא. ההוראה: כדי להיכנס

פנימה יש לפשוט בגדי

זהב

מפירוש רש"י זה נלמדת הוראה בעבודת ה':

כאשר יהודי רוצה להביא לידי „לפני ה' תטהרו“⁴³ לגבי עצמו ולגבי זולתו ולהביא את כולם „לפני ה'“, לקרב אותם יותר לה' ולתורתו ולמצוותיו, עליו לדעת בראש ובראשונה שבנוסף לכך דרוש שהוא ייכנס „לפנים“. הוא צריך „להכנס“ לפנימיות נפשו, לחתור להגיע אל מעמקי נפשו, ורק בכוח זה הוא יוכל לגרום לכפרה ולטהרה של עצמו ושל זולתו.

והדרך להיכנס פנימה היא באמצעות הסרת בגדי הזהב, „לכבוד ולתפארת“. כל עוד הוא חש בענין של „לכבוד ולתפארת“ של עצמו אין הוא יכול להיכנס פנימה – לפנימיות הכוונה.

רק כאשר הוא מרגיש עצמו ככהן הדיוט – בבגדי לבן „כולן של בוץ“, ולא בבגדי זהב – כאשר מאיר בו ענין הפשטות⁴⁴.

דוקא כך הוא ראוי להיכנס פנימה ולהביא לידי כפרה וטהרה ולא רק על עצמו, אלא גם על זולתו. עד אשר „וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל“⁴⁵.

(משיחת ש"פ אחרי תשל"ו)

42) ראה רמב"ם הלכות כלי המקדש פ"י ה"ד. שהמ"צ להרמב"ם שם. ובמפרשים שם.

ולהעיר מהשקו"ט אם בגדי כהונה הם רק בשביל כהן העובד או שהעבודה בעצמותה זקוקה להבגדים (ראה אתון דאורייתא כלל יט. בית האוצר ח"ב כלל יו"ד. וש"נ). ואכ"מ.

43) פרשתנו טז, ל.

44) ראה לקו"ת פרשתנו כח, סע"ב ואילך. ובארוכה עטרת ראש שער יוהכ"פ פ"ה ואילך (ל, א).

45) פרשתנו טז, יז.

